

1. Inleiding

Deze omzendbrief bundelt alle informatie over het niet-zonaal leerlingenvervoer, met telkens een verwijzing naar de rechtsgrond waarop het betreffende onderdeel steunt. Deze omzendbrief bevat dus geen informatie over het zonaal vervoer georganiseerd door de Lijn. Hierover kan je meer info vinden op de website: <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties/organisatie-en-beheer/leerlingenvervoer> en <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13979>

Op 11 maart 2016 heeft de Raad van het GO! de tarieven voor niet-rechthebbende leerlingen vastgelegd. De wijzigingen die dit meebrengt aan deze omzendbrief vindt u onder punt 2.4.

De opbouw van de brief is als volgt:

- wat moet één ieder weten die niet-zonaal leerlingenvervoer organiseert in het GO!?
- bijlagen.

Voor meer informatie m.b.t. de inhoud van deze omzendbrief kan u terecht bij Tom.Vananderoye@g-o.be of op 02 790 97 31.

2. Algemene bepalingen m.b.t. leerlingenvervoer

2.1. Definities

Rechthebbende leerling basisonderwijs: is een leerling van het basisonderwijs die **recht heeft** op tussenkomst van het GO! in zijn vervoerskosten. Dit is dus een **verplichting**. Een rechthebbende leerling gaat naar de dichtstbijzijnde basisschoolvestiging van het GO! en deze vestiging ligt op meer dan 4 km van zijn woonplaats.

Rechthebbende leerling secundair onderwijs: is een leerling van het secundair onderwijs waaraan een tussenkomst van het GO! **kan** gegeven worden in zijn vervoerskosten. Dit is dus **optioneel**. Een rechthebbende leerling gaat naar de dichtstbijzijnde vestiging van het GO! en deze vestiging ligt op respectievelijk 12 km (eerste drie jaren) en 20 km (laatste drie jaren) in het secundair onderwijs

Afstand: de kortst mogelijke afstand via de openbare weg tussen de vaste opstapplaats/ woonplaats/ verblijfplaats van de leerling en de onderwijsinstelling.

Vestigingsplaats: gebouw of gebouwencomplex waarin een school of een gedeelte van een school gehuisvest is.

School: pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt onder leiding van één directeur.

Ophaaldienst: organiseren van leerlingenvervoer met een voertuig met meer dan zes plaatsen, die van de bestuurder niet inbegrepen.

2.2. Tussenkomst vervoerskosten

Algemeen:

Scholengroepen of scholen die geen speciale ophaaldienst wensen te organiseren maar toch één of meerdere rechthebbende leerlingen in bepaalde vestigingen hebben, kunnen vanaf nu opteren om een individuele vergoeding aan deze leerlingen uit te keren.

Privé vervoer: Dit is enkel geldig voor rechthebbende leerlingen van het basisonderwijs die gedomicilieerd zijn in het Vlaams gewest of Brussel-Hoofdstedelijk gewest. In geval van carpooling wordt voor de 2de rechthebbende leerling de vergoeding met de helft verhoogd. Dit is dus ook het geval voor rechthebbende broers en zussen.

Voor rechthebbende leerlingen van het secundair onderwijs kan dit systeem optioneel mee gebruikt worden. Er moet alleszins ten bedrage van het tarief van een “Buzzy Pazz” remgeld ingehouden worden. De tarieven kan je terugvinden op: <http://www.bestuurszaken.be/kilometervergoeding> . De vergoeding wordt voor beiden uitgerekend op basis van de aanwezigheidslijst op school van de leerling.

Openbaar vervoer

De terugbetaling van gemaakte kosten voor openbaar vervoer is dus ook mogelijk. Voor rechthebbende leerlingen van het secundair onderwijs kan dit systeem optioneel mee gebruikt worden. Er moet alleszins ten bedrage van het tarief van een “Buzzy Pazz” remgeld ingehouden worden.

2.3. Ophaaldienst

Voor het voor- en naschoolse vervoer naar en van de school kan de school beroep doen op eigen voertuigen en personeel of op een externe vervoerder. In het algemeen mag elke vestiging leerlingen gaan ophalen binnen zijn hinterland dus tot zover de vestiging geografisch gezien **langs de weg de dichtstbijzijnde vestiging is voor deze leerling**. Hierover kunnen echter afwijkende afspraken gemaakt worden binnen de scholengroep en/of over de scholengroepen heen.

2.3.1. Uw school/instelling maakt gebruik van eigen voertuigen en eigen personeel:

In dit geval moet zich het attest “vervoer over de weg voor eigen rekening” aan boord van het voertuig bevinden. Dit attest wordt afgeleverd door het Departement Mobiliteit, afdeling Beleid Mobiliteit en Verkeersveiligheid.

Opgelet: de politiediensten controleren regelmatig deze documenten. Vergeet niet dat de gewaarmerkte reisweg en frequentie in de bus aanwezig moeten zijn!

2.3.2. Uw school /instelling doet beroep op een externe vervoerder:

Aan boord van het voertuig dient zich de overeenkomst voor het exploiteren van bijzondere vormen van geregeld vervoer te bevinden.

Kan de vervoerder geen overeenkomst afsluiten, dan moet er zich een vergunning voor een bijzondere vorm van geregeld vervoer aan boord bevinden, getekend door de Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit.

De beroepsvervoerder moet beschikken over een vergunning toegang tot het beroep.

Als de beroepsvervoerder grensoverschrijdend vervoer wil uitvoeren, moet hij bovendien beschikken over een communautaire vergunning.

We raden aan om deze verplichtingen steeds in de offerte mee op te nemen.

2.3.3. Verdere info

Voor alle informatie omtrent de administratieve bepalingen bij de organisatie van geregeld vervoer, bijzondere vormen van geregeld vervoer, vervoer voor eigen rekening en ongeregeld vervoer wendt u zich tot:

- *Voor het Vlaams Gewest*

Departement Mobiliteit en Openbare Werken:

<https://www.mobielvlaanderen.be/personenvervoer/index.php>

- *Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

Brussel Mobiliteit - <https://mobilite-mobiliteit.brussels/nl/bezoldigd-vervoer>

2.4. Tarieven

2.4.1. Algemeen

De Raad van het GO! heeft op 11 maart 2016 beslist om de tarieven van De Lijn voor 12- tot 24-jarigen aan te nemen als maximumtarieven voor ophaaldienst vanaf het schooljaar 2016-2017 en dit voor zowel het basisonderwijs als het secundair onderwijs. Bijkomend wordt het maximumtarief voor kleuters afgestemd op dat van het 3de en volgende kind(eren) in het gezin. Voor 2020-2021 en 2021-2022 geeft dit de volgende maximumbedragen.

Categorie	2020-2021	2021-2022
1 ^{ste} kind	215	215
2 ^{de} kind	172	172
3 ^{de} en volgende kind(eren) en kleuters	55	56
Vervoergarantie (VG)	45	46
Verhoogde tegemoetkoming	55	56

Het gevraagde bedrag moet worden opgenomen in de bijdrageregeling van het schoolreglement.

Interne leerlingen betalen voor het gebruik van het weekendvervoer maximaal 43 euro (= 1/5de van 215 euro).

Voor de occasionele gebruiker wordt het tarief van 1,6 euro (prijs rit Lijnkaart) enkele rit voorzien.

2.4.2. Praktische toepassing van de tarieven

a) Gespreide betalingen

Het is de scholen toegelaten het bedrag, geldig voor het hele schooljaar, te laten betalen in trimestriële bijdragen. Deze trimestriële bijdrage bedraagt 4/10, 3/10 en 3/10 van het bedrag. Voor kinderen die geen volledig schooljaar gebruik maken van het collectief leerlingenvervoer kan per maand 1/10de van dit bedrag worden gevraagd.

b) Kortingen

De regeling aangaande vervoersgarantie en verhoogde tegemoetkoming vindt u op <https://www.delijn.be/nl/vervoerbewijzen/kortingen/index.html>

2.5. Verkeer en veiligheid

De bestuurder moet zich volledig gedragen naar het algemeen reglement van de politie van het wegverkeer (K.B. van 15-9-1976 houdende reglement op de politie van personenvervoer).

De stopplaatsen van de bus moeten worden gekozen in functie van de veiligheid van de leerlingen en er dient een busreglement opgesteld waarin richtlijnen en afspraken zijn opgenomen waar de

leerlingen zich dienen aan te houden. Dit reglement moet aan de ouders worden meegedeeld, samen met het schoolreglement.

3. Leerlingenvervoer en vrije keuze

Rechtsgrond:

[29 mei 1959](#) - Wet tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

[februari 1997](#) - Decreet basisonderwijs.

3.1. Vrije keuze

Op basis van de grondwet, heeft iedere ouder het recht om vrij een school te kiezen voor zijn kinderen. In de regelgeving is evenwel ook sprake van “vrije-keuzeschool”. Hiermee wordt bedoeld dat de overheid het recht op schoolkeuze binnen een redelijke afstand in een aantal gevallen garandeert. Dit kan op twee manieren:

door scholen op te nemen in de financierings- of subsidiëringsregeling;

door tussen te komen in de vervoerskosten naar dergelijke school.

Dit is afzonderlijk geregeld voor:

het gewoon basisonderwijs;

het gewoon secundair onderwijs;

het buitengewoon onderwijs.

Leerlingen die binnen een redelijke afstand geen “vrije-keuzeschool” vinden, kunnen onder bepaalde voorwaarden rekenen op een tussenkomst van de overheid in hun vervoerskosten. Deze leerlingen noemt men rechthebbende leerlingen.

3.1.1. Gewoon basisonderwijs

De vrije keuze wordt in het gewoon basisonderwijs geregeld door [artikel 25](#), [artikel 97](#) en [artikel 99](#) van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

Ouders hebben de vrije keuze tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs.

Een officiële school is:

een school van het Gemeenschapsonderwijs;

een officieel gesubsidieerde school;

Elke officiële gesubsidieerde school voor gewoon onderwijs kan de vrije keuze verzekeren indien zij begeleid wordt door een officieel CLB en indien de oudervereniging van de school aansluit bij het ondersteuningscentrum van ouderverenigingen van het officieel onderwijs.

Een vrije school is gebaseerd op een godsdienst of levensbeschouwing en is terzake erkend door de bevoegde instantie van de betrokken eredienst of levensbeschouwing.

De redelijke afstand binnen het gewoon basisonderwijs bedraagt 4 kilometer. Leerlingen die binnen deze afstand geen officiële school of geen vrije school vinden, zijn rechthebbende leerlingen.

Het Gemeenschapsonderwijs organiseert voor de rechthebbende leerlingen zelf gratis leerlingenvervoer en garandeert op die wijze de vrije keuze (zie punt 3.2).

Op basis van [artikel 25](#) van het decreet basisonderwijs komt de overheid ook tussen in de vervoerskosten van rechthebbende leerlingen naar vrije scholen (zie punt 3.3).

In de zones binnen het zonaal leerlingenvervoer organiseert De Lijn gratis vervoer voor de rechthebbende leerlingen.

3.1.2. Gewoon secundair onderwijs

De vrije keuze wordt in het gewoon secundair onderwijs geregeld door [artikel 4](#) van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

Het Gemeenschapsonderwijs kan voor de rechthebbende leerlingen leerlingenvervoer organiseren en op die wijze de vrije keuze garanderen (zie punt 3.2).

In het secundair onderwijs betaalt de rechthebbende leerling -ongeacht het gebruikte openbaar vervoermiddel of het gebruik van het collectief leerlingenvervoer- een remgeld, dat sinds 1 juli 2001 gelijk is aan het tarief van een schoolabonnement "Buzzy Pazz".

3.2. Leerlingenvervoer in het GO! (gewoon onderwijs, buiten de zones)

Rechtsgrond:

[29 mei 1959](#) - Wet tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

[25 februari 1997](#) - Decreet basisonderwijs.

[23 februari 1960](#) - Koninklijk besluit houdende tussenkomst van de Staat in de vervoerskosten der leerlingen, die zijn inrichtingen voor bewaarschoolonderwijs, voor lager, lager secundair en hoger secundair onderwijs bezoeken.

Op basis van [artikel 4](#) van de schoolpactwetgeving en [artikel 25](#) van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 organiseert het Gemeenschapsonderwijs zelf leerlingenvervoer (gewoon onderwijs, buiten de zones).

Rechthebbende leerlingen uit het basisonderwijs worden gratis vervoerd, deze uit het secundair onderwijs betalen een remgeld ten bedrage van het tarief van een "Buzzy Pazz".

Het Gemeenschapsonderwijs kan een deel of het geheel van het remgeld, opgelegd aan de rechthebbende leerlingen, ten laste nemen voor zover hiervoor sociale redenen aanwezig zijn.

Uitzondering: Zonaal vervoer in het gewoon onderwijs

In enkele gemeentes wordt er gratis zonaal leerlingenvervoer georganiseerd door de gemeentes. Zolang dit gebeurt wordt de verplichting vervolgens al opgevangen door De Lijn.

In het zonaal leerlingenvervoer kan in de regel niemand anders dan De Lijn leerlingenvervoer organiseren, tenzij in het:

- gewoon secundair onderwijs;
- gewoon basisonderwijs bij ritten met minder dan 5 rechthebbende leerlingen.

M.a.w. De Lijn organiseert geen busvervoer voor ritten in het gewoon basisonderwijs met minder dan 5 rechthebbende leerlingen. Deze toestand is irreversibel. De Lijn organiseert evenmin busvervoer in het gewoon secundair onderwijs.

Niet-rechthebbende leerlingen, d.w.z. leerlingen die niet de dichtstbijzijnde vrije-keuzeschool bezoeken in het gewoon onderwijs, kunnen enkel gebruik maken van het zonaal leerlingenvervoer als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- het schriftelijk akkoord van de directie van de dichtst bijgelegen school;
- het betalen van een bijdrage in de kostprijs (tarief De Lijn);
- als er voldoende plaats is op de bus en er geen omwegen moeten worden gereden.

De niet-rechthebbende leerling dit zijn de leerlingen die de dichtstbijzijnde school bezoeken en die wonen binnen een straal van 4 km van de dichtstbijzijnde school van het net van de vrije keuze (basisonderwijs) en op respectievelijk 12 km (eerste drie jaren) en 20 km (laatste drie jaren) in het secundair onderwijs . Deze leerlingen betalen eveneens een bijdrage in de kostprijs van het vervoer (tarief De Lijn).

3.3. Weerslag van de Belgische grondwet en de taalwetgeving op de reglementering leerlingenvervoer

Rechtsgrond:

[30 juli 1963](#) - Wet houdende taalregeling in het onderwijs.

[2 augustus 1963](#) - Wet op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

[17 februari 1994](#) - De Belgische grondwet.

[Artikel 127](#) van de Belgische grondwet bepaalt dat de Vlaamse en de Franse gemeenschap, ieder wat hem betreft, bij decreet, het onderwijs regelt (evenwel met uitsluiting van de bepaling van het begin en het einde van de leerplicht; de minimale voorwaarden voor het uitreiken van de diploma's; de pensioenregeling; §1).

[Artikel 127, §2](#) stelt dat deze decreten kracht van wet hebben respectievelijk in het Nederlandse taalgebied en het Franse taalgebied, alsook in de instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap.

Dit betekent dat er geen tussenkomst mogelijk is voor leerlingen die wonen of verblijven in het buitenland of in het Waals Gewest en die een school bezoeken in het Vlaams Gewest of in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Alle leerlingen die wettelijk zijn ingeschreven in het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs in het Vlaams Gewest en van wie de woonplaats gelegen is in het Vlaams Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen rechthebbend zijn voor een tussenkomst in het leerlingenvervoer. Door deze bepaling komen ook de leerlingen die in de taalgrensgemeenten en de faciliteitengemeenten in het Vlaams Gewest wonen en daar een door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde Franstalige basisschool bezoeken in aanmerking. Alle leerlingen die wettelijk zijn ingeschreven in het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en die in het Vlaams Gewest of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen kunnen rechthebbend zijn voor een tussenkomst in de vervoersonkosten van het leerlingenvervoer.

3.4 GO! Handleiding voor busbegeleid(st)ers niet-zonaal leerlingenvervoer en voor professionele buschauffeurs

Als [bijlage 1](#) en [bijlage 2](#) vind je een door GO! opgesteld handleiding voor busbegeleiders en één handleiding voor buschauffeurs met de voor hen nodige richtlijnen.
